

Det Anarkistiska Biblioteket

Lagen och samvetet

Elise Ottesen-Jensen

Elise Ottesen-Jensen
Lagen och samvetet
1926

Tidningen Brand #1 1926

www.anarkistiskabiblioteket.se

1926

Det finns ännu kvinnor, som tro, att lagarna ha instiftats av Vår herre, trots det är klart nog, att de fabriceras av riksdagen, av den tillfälliga majoriteten inom denna församling, av högst vanliga människor, som ha makten just i det ögonblicket, som lagen kommer till.

Men trots detta ha människorna vänjt sig vid, att lag är lag och får icke brytas, om den är än så tokig. Alla brott få begås, bara de icke strida mot lagen. Alla möjliga snuskigheter få förekomma, när bara förbrytaren icke kan gripas av den eller den lagparagrafen. Är det en riktig durkdriven ond och osocial människa, som känner paragraferna och alla de luckor i lagen, genom vilka han kan undkomma ansvaret av sina ogärningar, då är han ingen förbrytare och får inget straff, vilka ohyggligheter han än företar sig. Men är det en stackars enfaldig människa, som icke alls tänkt att begå något brott, och därför icke slugrt garderat sig emot följderna av en tanklös handling, som bringat honom i konflikt med lagen, då står strax domare och jurister, polis och fängelsepersonal redan att börja tortyren.

Vi ha typiska exempel från de sista veckorna att peka på. En arbetslös som samman med sin kvinna byggde sig en riskoja i skogen utanför Stockholm, emedan han icke kunde skaffa pengar till hyra, kom på detta oskyldiga sätt i polisens klor. Men hyreshajarna, som för profitens skull under årtal levt av att kringgå hyresregleringslagen och därmed direkt varit medverkande till att hundratals arbetarfamiljer fått bo i moraliskt nedbrytande nödbostäder, och att många tagit sin tillflykt till sådana där kojor i skogen, där de kunna gripas av lagens brutala arm om de upptäckas dessa hyreshajar, de gå fria.

Om vi nu skulle döma efter den naturliga lagen och icke efter de maktägandes lagar, om vi nu skulle döma efter samvetets lag, vem är då den brottslige i detta fallet? Ingen kan väl vara i tvivel om den saken, eller hur? Men den brottslige i detta fall skyddas av lagen.

Ett annat exempel.

Jag har en gång sett ett litet syfiliskt barn. En hemsk syn, som jag aldrig glömmer. Den lille stackaren såg ut som en klump blodig köttfärs, och endast ett svagt, ynkligt kvidande berättade om, att det var en liten människovarelse.

Skulle icke samvetets lag säga läkaren, att ge det en spruta gift så det somnade bort från sina lidanden. Men nej då skulle lagen komma och kasta läkaren i fängelset, straffad för mord. Därför ligger det runt om på sjukhuset hela världen över tusentals av sådana där små kvidande barnungar... dömda att dö efter plågsamma lidanden.

Men när ett land kommer i krig med ett annat land, då utkommenderas med lagens hjälp unga kraftiga män på båda sidor av gränsen för att skjuta ned varandra, gasförgifta varandra, lämlästa och mörda varandra. Och då säger lagen att mord är en hjältebragd. Ju flera man mördar, ju säkrare kan man vara på att få ordnar på bröstet, om man kommer ifrån det med livet.

Detta är lagen!

Men vad säger ditt samvetes lag? Förstår du icke, att i båda de här nämnda fallen är det lagen själv som är ett brott?

Det hör till dramat att det just är lagen, som de flesta könssjuka barnen ha att tacka för sin sjukdom. Preventivlagen nämligen. Ty hade icke den existerad, skulle enligt läkarevetenskapen antalet könssjukdomar både bland vuxna och barn kunnat bringas ned till ett minimum...

Och nu dessa människor, som sitta i riksdagarna och skapa lagar, som de kräva att vi andra skola leva efter, om de stå i aldrig så stark strid emot våra samvetens lag tro ni någon enda av dem själva aldrig begått något lagbrott? Knappast. Ty människorna ha blivit så insnärjda i lagparagrafer, så att de svårt kunna röra sig utan att träda för nära någon av dessa.

Men dock kräves det polis- och militärmakt för att vi skola vara laglydiga.

Vore det icke på tiden att alla tänkande och frihetsälskande kvinnor och män räckte varandra händerna för att omgestalta samhället så att samvetets lag blev människornas ledstjärna?

Kan någon kvinna med hjärta i bröstet undandraga sig sitt medansvar i de bestående, ohyggliga förhållandena, så länge hon icke deltar i arbetarklassens kamp emot detsamma?

In i organisationerna! Uppslutning i klasskampen! måste vara vår lösning.